

ספר

אלילה ובריאות וחיים

אין לה אלט פון קונטרס

א. דער קונטרס איז געווידמענט צו געבען די
ריכטיגע עאה פאר יעד אידישע שטייב, ווי אזו
זו קעגען זיין פארזיכערט אויף א כשר'ן בימ'ן,
אוֹן גלייכציג נישט זיין באדרויס פון צרות
אוֹן אומגליקען וועלעכע קומען פון הימעל צוליב
ニישט כשר'ע עסגעס.

ב. א תורה דיבגע עאה פטור צו ווערטן פון אידישע
צורך ל"ע.

ג. עס איז א צייט אויף חשבון הנפש צוליב די
די פארמערטע אומגליקען טאג טגלאיך ל"ע.

ד. אפילו דער וואס זיצט זיך רואיג דארף אבער
געדענקיין איז עס איז דא א עולם האמת ווי
יעדר ריר אוֹן באוועגןונג איז אפגעשריבען.

ה. ווי אזוּן דארף אוַיס זעהן דאס אחריות פון א
רב וואס מען קען זיך פארלאזען אויף איהם מיט
כשרות.

ו. א קאנטראקט מיטן רב המכשיר.

ז. אויב מען היה זיך דאס מoil ווערט מען
פארהיט פון צרות.

שבת-חשם"ב

יצא לאור ע"י בית דין צדק שע"י כשרות המזון
בעיר נוא יארק רבתי

דפוס נצח ברוקלין נוא יארק

A) רב גודל בישראל מأكل טרייפות
לו) אם הרוב אינו משגיח על השו"ב כראוי וסומך עצמו על חזקתו
הו הרוב בכלל מأكل טרייפות לישראל חס ושלום נתפס בעוננו (שע"ת
לרבינו יונה זצ"ל).

B) אין עבירה כאמור שמתמטס לב היישרائيلי ובעה"ר עיר"ז יצא
מן הדר כמה קהילות בארץ לועז עיי' השו"ב הקלים שאכלו ונחפטמו
בטרייפות וגברו עליהם דעה ורות עד שפרקנו ונאבדו מתחן קהיל הקורש
(ד"ח ח"א ס"י ז', דכ"ת סי' א' ס"ק פ"ג).
מערמת הס"מ שלא לפתוות כל יחיד, רק מעמיד שוחטים בכ"מ

C) מסיטרא דילוי ועיי' הכל ברשותו
ה) עתה התהכם היזה"ר שלא יצטרך לילך ולפתוח ולכלוד בראשתו
כל יחיד ויחיד. רק ייחיד אשר רכבים נכשלים בו, והוא שמעמיד שוחט
בעיר מסיטרא דילוי המאכיל טרייפות לרכבים וכולם נלכדו בדשו (תולדות
יעקב יוסף נשא ד"ה העולה).

D) מלך ז肯 וכסיל יושב על כסא של ג' רגילים, חזנים, שוחטים,
סופרים
לד) המלך ז肯 וכסיל (הוא היזה"ר) יושב על כסא של ג' רגילים.
רجل ג' החזנים המוליכין מחוץ למחנה תפלות כלל ישראל. רגלי ב'
שוחטים המאכילים נו"ט לבני ישראל. רגלי ג' סופרים הכהנים תפלין
ומזוזות פסולים. ותו לא צריך לכלהם (שורית חת"ס אר"ח סי' ר"ה).

שוחט כשר אליהו בעיר, שוחט רע מה"מ בעיר

E) אם השוחט יר"ש כרבבי או אליהו הנכיה בעיר, ואם אינו כהוגן
או מלך המות בעיר (אמר כי"ר צדיקים. דברי גאנונים עמוד ה), וכ"ס שמהה
בבשר בפתחה פי' כזה דבר נפלא מה שאח"ז כלבים שוחקין אליהו
בעיר. כלבים בוכין מה"מ בעיר. דהינו כשהשוחט יר"ש או הכשרות
אלכילה והטריפות להכלבים שהוא מנת חלקם כמש"ג "לכלב תשליכון
אותו", וע"כ שוחקין. וא"כ הר"ז סימן שאליהו בעיר כיון שאכילת הבשר
כהוגן. אבל שוחט שלא כהוגן מאכיל נו"ט לישראל חיו או גוזל חלק
הכלבים וע"כ בוכין. ואז מה"מ בעיר).

מעשה גורא שאירע בפלאווקי מקגב שהי' מאכיל טרייפות ח"ו

ידוע המעשה הנורא שאירע בתקופתנו לפני כארבעים שנה בפלאי
נאקי ביישוב פטנק לאיינשטיין, שהקצת דשם הי' ביך לאחד
טהשובי בעל' הכתמים ובבקף נחלה במחלה מוגננת ואז קרא לפני
נסיבתי את הדין של הקחה והזרה לפני שהרבה שנים מכיר בשר
טרייפה לישראל ואמר שוה בשר בשר. ואה"כ סת. וכשחלהה קרשא
התחליל לחפור הקבר נתפלא הקבר עכברים. ורצו להברית את העכברים
ולא יכולו בשום אופן. והפכו קבר אחר גוף זה נתפלא עכברים. זורקו
לתוכן הקבר קש ועיצים ועישו טרייפה גדרולה וטסמו קילות בכי' וטרכו
פחד ברוחו משץ החבירא קדישא ואה"כ שיב נתפלא הקבר עכברים
באנו לפני הרבה ושאלנו אותו מה לעשיות והסביר שיסכיבו את המת
בר בקבר ושבטו את המת בתוך הקבר מתחן בצלות על ההרפה של המת
ותקע שהסבירו אותו בתוך הקבר התפלו עלייו העכברים ואבלתו
כלו רח"ל. המעשה הזה נתפרנסת בכל הפכו ורבים עשו תשובה.

א תורדה דיגע עצה פטוש איז
ווערדען פון אידישע צדorth

עם זוערט צוריסען אויף פיצלעך יעדעס אידיש
הארץ און פארקלעט ביזן קלימאקס, צו הערענדיג
פארשידענע צרות ישראלי מיט אומגליקען וואס פאסירן
ר"ל טאג טאגלייך, וואס יעדע אינגע פאר זיך איז
גענוג און אייבער גענוג אויף צו טרעגען די פעדעמער
פון א אידיש הארץ.

עם איז אן יעדען צוויייפעל א חובה השעה פארן
ganzenen כל ישראל אויף חשבון הנפש.

אידען מאמינים בני מאמינים זוייסען און גלייבען
או קיין שום פאסירונג אדער אומגלאיך ח"ו איז נישט
קיין צופאל, בפרט בי אומגליקען פון יונגע מאמעס
און קלינגען קינדרער, נאר דערצו אין איז גרויסען
פארנעם איז אפט רח"ל.

דער הייליגער רבב"ם שריביט איז أنهاיב הלכות
חענית איז די זוערטער "אם תלכו עמי קרי" וואס
שטייט ביי די תוכחה באדייט, דאס אויב מען ווועט
אנהעגען די אומגליקען וואס זוערטען צו געשיקט
פין הימעל או עם איז בלוייז א צופאל, דעמאט פירט
אויס דער פסוק וויטער ווועט השיע"ת מערען צו שער-
אפען ח"ו.

קומט אויס לויטן רבב"ם (וואס איז זוי באקאנט
פון אונזערע גרענטע הלכה אוטאריטעטען), איז דער
שטראף פאר נישט בארכעגען זיך באצאטענэм וווען עס
פאסירות ח"ו ל"ע א פלווציליגען אומגלאיך, און
טוחן הלכה למשה צו פארעכטען דעם פועלער וואס האט
צו בעברענונג דעם טראגדיע, לויט די אנוויזונגגען
פון די ספרים הקדושים וואס זענען געווידמעט ארווי-
זונגבעגן דעם אורטיל אויף יעדען סארט אומגלאיך ח"ו
וואס מען דארף זיך פארנעם בעי זיך און די גאנצע
בני בית אויף להבא.

עם איז דעריבער א פלייכט טיעפ ארײינציגוקלערען אין
די פארשידענע לעצטענד פארמערטע אומגליקען איז
זוי הארץ אטאקס, די ריבטיגע מעשה רח"ל (חולוי
הידוע), גערזען צוזאמען בראך, אסמא, מיט אנדערע
אטעם קראנקהיטען, אלערז'שי, בליטס סיינטלאציע,
נירין קראנקהיטען, צוריק, געליבעגען קינדרער, מאנגן
הברזילברגונטהן בגז נאר גנוויז מהווערטן אפיגלו חיזנשטיין

אין אז גרויסען פארנעם וואס האט נישט צו זיך
קיין גלייבען אין די געשיכטע.

שטייבער מיט צענדליך קלינגען קינגדער בליבען
ל"ע פאר יתומט אן טאטע מאמע רחל' וואס דאס קען
מען נישט ערוזעצען, צענדליך קלינגדער אין דעם עלטער
פון 3 יאר, 4 יאר, 5 יאר און העכדר וועקען זיך
אויף צופריה מיט א וויינענדיגע שטימע מאמי! מאמי!
זיעער שטימע ווערט ליזידער פארשטייקט צוישען די
ווענט פון שטיב אום דערהערט, קלינגען קינגדער מיט
פארקלעטען הערצער פון פארשידענע פראלעלטען וועלכע
קומען ארויס טאג טיגלעך האבען נישט זוכה געוווען
צ'ו האבען א מאמע פאר וועמען אראפ צ'ו רעדען זיעער
צ'ו בארכען הארץ און צ'ו געפינען בי איר א טרייסט
ווארט, מאמעס קוקען זיך צ'ו פון יענע וועלט מיט
צער און ווייטהג אויף דעם איבאלעלעגעניש פון זיעער-
דע באלייבען קינגדער וואס זענען פון זיך אוועקגעדי-
סען געווארען פלווצלינג און טראגען זיך ארטס מיט
פארפאנייקטער הערצער יארען (הממים מצערדים בער
קרוביהם-חזה").

עד זהה"ק גוט צ'ו פארשטיין בי די מצוה פון
שליח הק"ן איז עס עקזעטירט זיך נישט איז צער און
פינונג אויף דער וועלט ווי קינגדער וואס ווערטען
אוועקגעדריסען פון זיעער מיטערדים שוים אויף אייביג
רח"ל.

הארץ ריסענדע סצענעם אנטפלעקען זיך טיגליך
ווען מען קומט צ'ו ווי איז זעם זיבען אינגלעך
פון איין מאמי וועלכע האבען נאך נישט רעכט גענא-
סן פון לעבען שטייען צוזאמ אין זאגען קדיש נאך
זיעער מיטער ל"ע.

די עוננות הדור זענען פיהל בער ערנטטען
שריט ווערטען נישט גענומען און קיין שום פאזיטיוו
פאסירת נישט.

ווי זענען אלע רבנים??
ווי זענען אלע מנהיגים??
פאר וואס שווייגען זיך איז איז עה צרה לייעקב??

לויס די אנוויזונגען פון די חז"ל איז דער
צענטראל פראלעלט וועלכען קען אנגערופען ווערטען
מיט רעכט דער יסוד אין שורש פון אלע צרות און
אומגלאיקען דער בשרוח פראלעלט וואס דער דיקען בײין
דערען איז צעלבסט פארשענדליך פלייש, נישט דא

אכילה ובריאות - זחיתם

אין דער עפונטיליכקייט וויא פלייש פראבלעמען, עס
גייס כמעט נישט אדורך א האלב יאר אין את הערט מען
שוין פרישע סקאנדאלען, יעדעם מאל אין איןנדער
ויניקעל, איינמאל הייסט עס שחיטה, איינמאל הייסט
עס בדיקות, איינמאל הייסט עס סרכות אין איינמאל
הייסט עס ניקור, איינמאל הייסט עס זאלצען, איינט-
אל הייסט עס השגחה, אוון איינמאל הייסט עס מכתירים
איינמאל הייסט עס שוחותים איינמאל הייסט עס קצבים
איין מאל הייסט עס משגיחים אוון איין מאל הייסט עס
פלאמבעס, איין מאל הייסט עס גלאט אוון איינמאל
הייסט עס מסען פראדווקצייע, איינמאל הייסט עס צינ-
גען אוון איינמאל הייסט עס לעבעדים, איינמאל הייסט
עס סוויט ברעסט אוון איינמאל הייסט עס סלאמי.

פרעגת זיך די פראגע וואס קען א פשוטער מענטש
און עטַּמְּךָ אִיד מֵעֶר טוֹהָן ווֹי פָּרָלָאָנְגָּעָן אַכְשָׁר?
איין אויב דאס קען אויך טראגען פראגען פראבלעמען מיט
זיך איז וואס שוין וויתער?

נאך לאנגע באראטונגען פון אוונזער בי"ד איז
בעהיה"ת געלונגען אנצונעמען אין איינהייטליךען פלאן
וואס ווועט האפונטלייך בעזה"ית פארבעטען דעם מצב.

די עצה איז וויא פאלגענד:

יעדר ראש המשפחה זאל נמען פאפיר אוון פעדער
אפשריבען א בריף צו זיין רב המכשיר אוון בעטען עד
זאל עס ענטפערען אוון איינטערשרייבען.

דער איינהאלט פון בריף זאל זיין וויא פאלגענד:

לכבוד הרב וכוכו מורה"ר ..... שליט"א.

אזו וויא איך קויף אין..... בוטשער סטאר...
וועלכבר טראגט אייער הכהן, אוון די ספרים ה"ק
זאגען או מאכילות אסורת רבענgett אלע צדוח אוון
אומגליקען רחל, אין דער הייליגער צדיק ר' היל
מקאלמאיער זצ"ל שרייבט "האט רחמנות אויף אייערד
ירגען זונהן אוון טעכטער איר זאלט זיין ח"ר נישט
אומגליקלער מאכען דורך דעם וואס איר עסס מאכילות
אסורת.

פארבעטען נישט!

או די גזירה בי המן אויסצוהארגען אלע יוזען
איין נאר געוווען ווועגן עסען טרייפגען עסען (מגילא
י"ב).

שריבענדיג די שורות דערמן איך זיך וואס שטייט
איין ספר אמרי ש"י, די חז"ל זאגען המן מן התורה
מניך? ווי אייז מרומז איין די תורה המן? "המן העז
אשר צויתיך לבלתי אכל ממנו אכלת". וואס פאר א
שייכות האט דער פסוק פון בראשית צו המן?

מען זעהט אמאן ווי א יוד פאדרילרט דעם צלים
אלוקים, ער ווערט פאראדארבען או ער אייז גרייט צו
ברענגן אפילו אומגילדיקען אויף זינגען אייגעגען
ברודער, פון וואגנט שטאמט אוז פאראדארבענטיס בי

א יוד? דאם נעמט זיך פון עסן נישט כשר'ס וואס
דאם אייז מטמطم את הלב, איזוי ווי דער רמב"ס שריביבט
דאם פון די עסן ווערט' בלוט, איין די בלוט נייט
צום הארץ, איזוי איין די טרפוּת מטמطم דאם הארץ, ביז
ער ווערט א יודישער "המן" וויל ער האט געגעטען
אויך וואס "צויתיך לבלתי אכל ממנו", ע"כ.

זעהט מען דאר פון דעם או דאם עסן נישט כשר
ברענגן צו דאם ערנטע.

זאגען דעם זאנט מען "ארור המן אשר ביקש לאבדי"
וויל ער האט מאכילד געוווען די יודען מיט מאכלות
אסורות, דורך דעם האט ער געהאט א כוח גוזר צו
זיין אויף די אידען שלעכט גזירות (מגילה י"ב).

אויך שטייט איין ב"ח (או"ח סי' חר"ע) זל"ק:

בפורים היתה עיקר הגזירה לפי שנהנו מסעודתו. ע"כ
נגזר עליהם להרוג ולאבד את הגוף שנהנו מאכילה
ושתיה של איסור ושמחה ומשתה של איסור. וכשעשנו
חשובה עינוי נפשותם כמ"ש אסתור "לך בנים את כל
היהודים ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים" לפיכך
קבועם למשתה ויו"ט לזכור עיקר הנס.

זאגען דעם זאנט מען "ברוך מרדכי היהודי" וויל
איין זיין זכות זענען יודען ניצול געוווארען פון די
גזירה פון המן, ער האט אכטונג געגעבען או יודען
זאלען נישט עסן מאכלות אסורות, דערפאר אייז ער
געזעטען ביים קעניגלייכען טויער אכטונג צי געבען
או אסתור זאל זיך נישט פאר אומווערדיגען מיט נישט
כשר' ע עסן'ס, (פדר"א פרק ג').

איין פאקע נאר איין דעם זכות אייז דורך איר אויסגע-
עקימען די גאולה פאר אידען, אוון דערפאר האט מרדכי
געהייסען "יהודי", וויל קיין אום כשר עסן אייז
ニישט ארײַן איין זיך מוויל, (שם).

דער חינוך שרייבט איז דער איסור פון טרייפות איז
אוליב דעם געבעגען געוווארען וויל טרייפות ברעננט
רח"ל אלע קראנק (חינוך מצוה ע"ב).

דער רמבי"ם שרייבט איז מאכלות אסורות איז פינקט
אווי שעדריך פארן קערפער וואס נעמת זי ארין
פינקט וויל ער וואלט אריינגעשטאען אין איר מסערט.

שוידערלעך וואס דער רמבי"ם שרייבט וואס פאר א
טראגיישע נאך פאלגען עסען טרפוּת האט בעהאט אין זיין
ציט, נאנט צו הונדרט טויזענט מענטשען זענען
אומגעקומען מיט מיחות משגנות רח"ל צוליב עסען מ"א
(מובא בכתבי שו"ח של הרמבי"ם, ובספר צפנת פענץ פ',
יתרו ד"ה ונראה, ובספר דגל מחנה אפרים פ' עקב).

דערפאר וויל איך וויסען אויף זיכער אידיידער איך
גיאי קויפען פלייש אין דעם אויבענדערמאנטען בוטשעד
סטאר זאל איך זיין געזיכערט אויב ח"ו דאס פלייש
אייז נישט הונדרט פראצענט ווילעס דארף צו זיין,
אוןעס איז באשערט רח"ל פאר אלע רשעים (לשון
נקיה) צרות און אומגליקען צוליב דעם, נישט קיין
חילוק וואס פאר א אומגליק דאס איז וויל צ.ב.ש.
הארץ אטאק', די ריכטיגע מעשה רח"ל, גערווען
צוזאמען בראך, אסמא, מיט אנדערע אטעט קראנקה הייטען
אלערז'שי, בליטס סירקולהזייע, נירען קראנקה הייטען,
צוריק געבליבגען קינדר, מאגן קראנקה הייטען
און אלע אומגליקען וואס איז נאך שייך איבערהויפט
חויב ברה ל"ע, זענט איר דאס אלעס מקבל אויף זיך
און אויך די שוידערליך עונשנים אויף יענע וועלט
אווי וויל דער חפץ חייס זי"ע שרייבט, איז דער
וואס עסט מאכלות אסורות טיט מען אויף יענע וועלט
אפעערען יעדען ביינדייל און יעדען אדרער פון
מענטשען קערפער ארויס צו נעמען דאס טרייפות, אין
לויטען זוה"ק וווערט מען פארווארפער אין שאול
תחתיות רח"ל אויף אייביגו.

בקיצדר אלע אומגליקען פון דער וועלט און יענע
וועלט פון אונץ און אונזערע קינדר ער זענט איר
מקבל אויף זיך, דעמאט קען איך עסען דאס פלייש
רוואיג, וויל איר זענט ארב וואס נעמת א בעהעריגו
אחריות אויף אייער ההשר.

אויב איר נעמת אויף זיך די אחריות אויף די אלע
אויבענדערמאנטען זאכען ביטע שרייבט דא אונטער און

ב"ה

נוסח התנאי עם רב המכשיר בזזה ובכ怯

איך בין מקבל אויף מיר די אלע אויבנענדערמאנטע
אומגליקען ווואס קען פאסירען אויב דאס פלייש פון
בושער סטאר..... ווי איך געב השגהה, אויב
דאס פלייש איז נישט הרנדערט פראצענט % 100

בלאט כשר

און עס איז באשערט רחליל צוליב דעם אויף אלע דשעים
(לשון נקיה) ווואס עספַן דאס אומגליקען ל"ע, ווי
צ.ב.ש. האדרץ אטאקס, די ריכטיגע מעשה רחליל, נעדווין
צוזאמען בראך, אסמא, מיט אנדערע אטסעם קראנקה הייטען,
בליטס סירקולאזייע, נידין קראנקה הייטען, צוריך געללי-
בעגע קינדער, און חייבי בריחות ל"ע, און אלע
אנדערע אומגליקען ל"ע ווואס עס איז נאר דא אין די
וועלט, ווואס עס איז נאר שייך אויף די וועלט, און
יענע וועלט.

(מקום החותם)

.....

ג.ב. ביטע ענפערען ווי שנעלער.

נעעה ונגמר ע"י ביד של שלש

נאום: אברהם גריינהרט דיין

נאום: גבריאל בערקביץ דיין

נאום: נפתלי ברזעוווסקי דיין

נעעה ונגמר אור ליום א' ג' שמעתי את נעתת בן"י
תשמ"ג לפ"ק